

Aan de leden van de vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken,
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Naarden, 19 november 2024

Betreft: Verzamelwet Gegevensbescherming, Kamerstuk 36264, Wijziging artikel 45 Uitvoeringswet AVG en Ronde Tafel 4 december 2024

Geachte leden van de commissie,

In verband met de Ronde Tafel over de Verzamelwet gegevensbescherming (Kamerstuk 36264), in uw Commissie ter bespreking geagendeerd voor 4 december aanstaande, willen wij u attent maken op het volgende.

De wijziging van artikel 45 van de Uitvoeringswet AVG in het huidige voorstel gaat onzes inziens niet ver genoeg en schiet daarmee gedeeltelijk zijn doel voorbij.

In 2019 hebben wij de Minister van Justitie en Veiligheid én de Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid erop geattendeerd, dat de uitzonderingen in artikel 45 van de UAVG op de privacyrechten van burgers op dat moment alleen golden voor archiefbewaarplaatsen van de overheid, zie de bijlage. Het gaat dan om de rechten uit artikelen 15, 16, 18 eerste lid, onderdeel a en 20 van de AVG: het recht op inzage, rectificatie, beperking van de verwerking en overdraagbaarheid.

In de praktijk betekent dit, dat de vele instellingen in Nederland die geen archiefbewaarplaats zijn, maar toch belangrijke archieven met (bijzondere) persoonsgegevens beheren, waaronder het NIOD, Atria Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis, Instituut voor Beeld en Geluid, het Katholiek Documentatiecentrum, het Herinneringscentrum Westerbork en vele andere, aan betrokkenen de genoemde rechten zouden moeten verlenen. Dat kan betekenen, dat deze instellingen onder druk van ongerichte verzoeken van betrokkenen komen te staan en vooral dat waardevolle historische gegevens verloren gaan of zodanig moeten worden gewijzigd, dat het archief niet meer authentiek is. Dat kan niet de bedoeling van de AVG zijn, gezien het belang dat daarin wordt gehecht aan 'archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden'. Op basis van deze doelen zijn in de AVG vele uitzonderingen vastgelegd, zie bijvoorbeeld de artikelen 5.1 onder b, 9.2 onder j en 89.

Als reactie op onze brief uit 2019 heeft de minister artikel 45 van de UAVG in het wetsvoorstel aangepast. De uitzonderingen gaan nu gelden, in de voorliggende tekst in de Verzamelwet Gegevensbescherming hoofdstuk 4 onder R, voor archiefbewaarplaatsen én, wij citeren, voor:

"...archieven die beheerd worden door andere voor het publiek toegankelijke instellingen die geen winstoogmerk hebben en waarvan de activiteiten in hoofdzaak uit publieke middelen worden bekostigd, of waarvan de leden van het bestuursorgaan, het leidinggevend orgaan of het

toezichhoudend orgaan voor meer dan de helft door de staat, zijn territoriale lichamen of andere publiekrechtelijke instellingen zijn aangewezen...”¹

Dit is een ingewikkelde formulering, in onze ogen onnodig ingewikkeld en ook te beperkend. Wanneer voor deze formulering wordt gekozen, vallen daar kleine musea met een archiefcollectie, kastelen, familiestichtingen, kleine archieven zoals Het Moslim Archief of Het Oranjehotel, niet onder. In een eerdere versie stond nog:

“...archiefcollecties van blijvende waarde voor het algemeen belang, die beheerd worden door voor het publiek toegankelijke instellingen die geen winstoogmerk hebben...”.

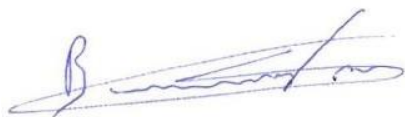
Deze originele formulering dekte alle grote en kleine instellingen in Nederland die gezamenlijk en zonder winstoogmerk de archieven bewaren en toegankelijk stellen die samen ‘het verhaal van Nederland’ vormen. Typisch voor ons land is de grote verscheidenheid van erfgoedinstellingen, buiten de grote archieven en musea om. Dit weerspiegelt de geschiedenis van Nederland met zijn grote regionale, historische en maatschappelijke diversiteit. De kleine instellingen, die nu niet aan de criteria van het voorliggende wetsvoorstel voldoen, zijn vaak belangrijk voor een aspect van onze geschiedenis dat in de grote instellingen niet of weinig aan bod komt, en vullen die aan. Daarmee vallen ook zij naar onze mening onder het ‘algemeen belang’ uit de originele tekst. In de nu voorliggende tekst is dat ‘algemeen belang’ restrictief en met een complexe omschrijving ingevuld, naar onze mening onterecht.

Kortom, laten we recht doen aan de diversiteit van onze geschiedenis en erfgoed, en ook al deze kleine instellingen die wel degelijk ook in het algemeen belang werken, onder de uitzonderingen van de AVG brengen. Wij pleiten daarom als KVAN voor de originele, simpeler formulering zoals wij hierboven hebben weergegeven.

Uiteraard zijn wij van harte bereid dit standpunt mondeling toe te lichten bij uw Ronde Tafel op 4 december aanstaande.

Hoogachtend,

Bert de Vries

voorzitter KVAN.

Bijlage: Brief KVAN aan de Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid, 6 juni 2019.

¹ wetsvoorstel Verzamelwet Gegevensbescherming, Kamerstuk 36 264 hoofdstuk 4 onder R.